

Sollefteå kommun
kommun@solleftea.se

2021-02-11

1 (7)

Rektor
asa.sundstrom@utb.solleftea.se

Dnr 400-2018:10258

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av
matematikundervisningen i årskurserna 4-6 vid
Långsele skola i Sollefteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av matematikundervisningen vid Långsele skola i Sollefteå kommun. Granskningen genomfördes under läsåret 2019/2020.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen utvecklingsområden som angetts i beslut den 25 februari 2020.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Långsele skola senast den 9 oktober 2020 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Sollefteå kommun har inkommit med en sådan redovisning den 7 oktober 2020.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Planering av matematikundervisningen

- Rektorn och lärarna behöver försäkra sig om att planeringen omfattar hela matematikämnets syfte och centrala innehåll.
Rektorn har vidtagit en del åtgärder som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.
- Rektorn och lärarna behöver se till att planeringen i högre utsträckning utgår från elevernas förutsättningar och behov.
Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Interaktion i matematikundervisningen

- Lärarna behöver se till att interaktion sker i högre utsträckning och med bättre kvalitet, på ett sätt som kan leda till utforskande samtal.
Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.
- Lärarna behöver se till att interaktionen i matematikundervisningen i högre utsträckning anpassas till alla elevers förutsättningar och behov.
Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.
- Lärarna behöver se till att arbetsformerna utgår från elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor eleverna förväntas utveckla i undervisningen.
Rektorn har vidtagit vissa åtgärder som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionens samlade bedömning är att huvudmannen/rektorn har vidtagit en del åtgärder som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten. Ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa verksamheten i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Motivering för beslut

Planering av matematikundervisningen

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Rektorn och lärarna behöver försäkra sig om att planeringen omfattar hela matematikämnets syfte och centrala innehåll.

Huvudmannen redovisar att tid har avsatts i arbetslag 4-6 för att försäkra sig om att matematikplaneringen omfattar hela ämnets syfte och centrala innehåll och att lärare och rektor därigenom har ett forum för samverkan kring planering av matematikundervisningen. Vidare anges att Skolverkets modul Språk i matematiken har nyttjats i det kollegiala lärandet. Därtill anges att rektor och specialpedagog/speciallärare deltar i en kommunövergripande utbildningsinsats gällande övergångar inom och mellan skolor mellan oktober 2020 till september 2021. Som ytterligare åtgärd redovisas att lärarnas planering av undervisningen följs upp av rektor i individuella utvecklingsdialoger med lärarna samt under arbetslagstid i grupp för undervisande lärare.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har vidtagit en del åtgärder som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten, men att ytterligare åtgärder behövs för att säkerställa att planeringen omfattar ämnets hela syfte och centrala innehåll. I redovisningen framkommer att tid har avsatts för arbetslaget för att se till att planeringen omfattar ämnets hela syfte och centrala innehåll samt att planeringen ska följas upp i arbetslaget och i rektorns individuella utvecklingsdialoger med lärarna. Däremot framkommer i redovisningen inga konkreta åtgärder för att se till att så faktiskt sker. Inte heller framgår några konkreta effekter av de åtgärder som har vidtagits. Exempelvis framgår inte om och hur rektor och lärarna har sett till att planeringen av matematikundervisningen omfattar de delar av syftet som inte sammanfattas i förmågorna som eleverna ska ges förutsättningar att utveckla. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektor ser till att ytterligare åtgärder vidtas för att utveckla kvaliteten i planeringen av matematikundervisningen, så att det säkerställs att planeringen omfattar ämnets hela syfte och centrala innehåll.

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Rektorn och lärarna behöver se till att planeringen i högre utsträckning utgår från elevernas förutsättningar och behov.

Huvudmannen redovisar, liksom framkommer ovan, att tid har avsatts i arbetslag 4-6 så att det finns ett forum för samverkan kring planering av matematikundervisningen, att Skolverkets modul Språk i matematiken har nyttjats i det kollegiala lärandet, att specialläraren är involverad i matematikplaneringen för att planeringen ska utformas för alla elever samt att rektor och speciallärare/specialpedagog deltar i en kommunövergripande utbildningsinsats gällande övergångar inom och mellan skolor mellan oktober 2020 till september 2021.

Skolinspektionen bedömer att ytterligare åtgärder behövs för att utveckla kvaliteten i planeringen av matematikundervisningen så att den i högre utsträckning utgår från elevernas förutsättningar och behov. Av redovisningen framkommer inga konkreta åtgärder för att planeringen i högre utsträckning ska utgå från elevernas förutsättningar och behov. Inte heller framgår några konkreta effekter av de åtgärder som redovisas. Det framgår till exempel inte på vilket sätt specialläraren är involverad i planeringen av undervisningen eller några exempel på hur detta har lett till att planeringen av matematikundervisningen i högre utsträckning utgår från elevernas förutsättningar och behov. Inte heller framgår om den kommunövergripande utbildningsinsatsen gällande övergångar, som rektor och speciallärare/specialpedagog deltar i, har lett till att planeringen i högre utsträckning tar sin utgångspunkt i elevernas förutsättningar och behov när eleverna börjar mellanstadiet på skolan. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektorn ser till att ytterligare åtgärder vidtas för att utveckla kvaliteten i planeringen av matematikundervisningen, så att planeringen i högre utsträckning utgår från elevernas förutsättningar och behov.

Interaktion i matematikundervisningen

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Lärarna behöver se till att interaktion sker i högre utsträckning och med bättre kvalitet, på ett sätt som kan leda till utforskande samtal.

Av Skolinspektionens granskningsbeslut framgår bland annat att undervisningen i en årskurs till övervägande del bestod av enskilt arbete och att den interaktion som förekommer i samtliga årskurser främst bestod av lärarledda genomgångar och repetitioner. Arbetsformer som består av interaktion mellan elever förekommer mer sällan, och i varierad omfattning i de olika klasserna. Den interaktionen som förekom genomfördes i regel inte genom utforskande samtal som utgick från elevernas matematiska

tänkande. Exempelvis kunde interaktionen handla om vad läraren bedömer att hela klassen behöver höra från läraren en gång till. I interaktionen ställde lärarna ofta korta och slutna frågor, interaktionen skedde i huvudsak mellan läraren och en elev i taget och öppna frågor handlade främst om procedur, hur eleven gör, men inte om *varför* eleven väljer ett visst tillvägagångssätt. Även om eleverna vid felsvar ombads förklara hur de tänker så följde inte ett utforskande av det matematiska tänkandet därefter, utan i stället presenterades andra lösningar/strategier antingen från läraren själv eller av en annan elev.

I huvudmannens redovisning beskrivs övergripande att lärarna under arbetslagstiden diskuterar matematikplanering och då vidareutvecklar undervisningens kvalitet i ett kollegialt lärande. I redovisningen avseende planering (se ovan) anges att Skolverkets modul Språk i matematiken har nyttjats i det kollegiala lärandet. Vidare beskrivs i redovisningen att lärarna gemensamt diskuterar och analyserar hur arbetsformer påverkar elevernas lärande. Även viss litteratur som tar upp matematiskt tänkande har använts som en kompetensutvecklingsinsats i det kollegiala lärandet. I redovisningen anges att granskningen har satt fokus på vikten av utforskande samtal i undervisningen vilket kan märkas i lärarnas förhållningssätt och planering.

Skolinspektionen bedömer att ytterligare åtgärder behövs för att interaktionen ska ske i högre utsträckning och med bättre kvalitet, på ett sätt som kan leda till utforskande samtal. I redovisningen beskrivs övergripande att undervisningens kvalitet utvecklas genom kompetensutveckling och kollegialt lärande, men det framkommer inga konkreta åtgärder för att se till att interaktionen sker i högre utsträckning och med bättre kvalitet. Inte heller framgår några konkreta effekter av de åtgärder som redovisas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektorn ser till att ytterligare åtgärder vidtas för att se till att interaktion sker i högre utsträckning och med bättre kvalitet, på ett sätt som kan leda till utforskande samtal.

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Lärarna behöver se till att interaktionen i matematikundervisningen i högre utsträckning anpassas till alla elevers förutsättningar och behov.

Av Skolinspektionens granskningsbeslut framgår att lärarna till viss del såg till att interaktionen sker utifrån elevernas förutsättningar, men att detta kunde utvecklas så att det sker i högre grad.

I huvudmannens redovisning beskrivs övergripande, liksom återges i avsnittet ovan, att lärarna under arbetslagstiden diskuterar matematikplanering och då vidareutvecklar undervisningens kvalitet i ett kollegialt lärande. I redovisningen nämns att viss litte-

ratur som tar upp matematiskt tänkande har använts som en kompetensutvecklingsinsats i det kollegiala lärandet och i redovisningen av åtgärder avseende planering (se avsnittet Planering av matematikundervisningen) anges att Skolverkets modul Språk i matematiken har nyttjats i det kollegiala lärandet. Vidare beskrivs i redovisningen att lärarna gemensamt diskuterar och analyserar hur arbetsformer påverkar elevernas lärande.

Skolinspektionen bedömer att ytterligare åtgärder behövs så att interaktionen i högre utsträckning anpassas till alla elevers förutsättningar och behov. I redovisningen beskrivs övergripande att undervisningens kvalitet utvecklas genom kompetensutveckling och kollegialt lärande, men det framkommer inga konkreta åtgärder för att anpassa interaktionen mer utifrån elevernas förutsättningar och behov. Inte heller framgår några konkreta effekter av de åtgärder som redovisas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektorn ser till att ytterligare åtgärder vidtas för att anpassa interaktionen mer utifrån elevernas förutsättningar och behov.

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Lärarna behöver se till att arbetsformerna utgår från elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor eleverna förväntas utveckla i undervisningen.

Av Skolinspektionens granskningsbeslut framgår bland annat, som nämnts ovan, att undervisningen i en årskurs till övervägande del bestod av enskilt arbete och att den interaktion som förekom i samtliga årskurser främst bestod av lärarledda genomgångar och repetitioner. Arbetsformer som består av interaktion mellan elever förekommer mer sällan, och i varierad omfattning i de olika klasserna. Som skäl till varför interaktion som arbetsform inte användes mer angavs i någon årskurs att eleverna lätt tappade fokus vid arbete i par eller grupper och i andra årskurser att lektionspassen var för korta för att arbeta med interaktion i form av EPA-modellen (arbete Enskilt, i Par, och Alla tillsammans). Av beslutet framgår vidare att det inte fanns något uttalat arbete med att ta reda på hur olika arbetsformer påverkar elevernas lärande. Skolinspektionen bedömde att lärarna i arbetet med att utöka omfattningen av interaktion och att höja kvaliteten på interaktionen i högre grad behövde diskutera och analysera hur olika arbetsformer påverkar elevernas lärande och se till att arbetsformerna som lärarna väljer tar sin utgångspunkt i elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor som eleverna förväntas utveckla i undervisningen.

I huvudmannens redovisning beskrivs övergripande, liksom återges ovan under rubriken Interaktion i matematikundervisningen, att lärarna under arbetslagstiden diskuterar matematikplanering och då vidareutvecklar undervisningens kvalitet i ett kollegialt

lärande. Lärarna diskuterar och analyserar då gemensamt hur arbetsformer påverkar elevernas lärande. I redovisningen nämns att viss litteratur som tar upp matematiskt tänkande har använts som en kompetensutvecklingsinsats i det kollegiala lärandet och i redovisningen av åtgärder avseende planering (se avsnittet Planering av matematikundervisningen) anges att Skolverkets modul Språk i matematiken har nyttjats i det kollegiala lärandet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har vidtagit vissa åtgärder som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten, men att ytterligare åtgärder behövs för att arbetsformerna ska utgå från elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor eleverna förväntas utveckla i undervisningen. I redovisningen beskrivs övergripande att undervisningens kvalitet utvecklas genom kompetensutveckling och kollegialt lärande samt att lärarna gemensamt diskuterar och analyserar hur arbetsformer påverkar elevernas lärande. Dock framkommer inga konkreta åtgärder för att lärarna faktiskt ser till att arbetsformer utgår från elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor eleverna förväntas utveckla i undervisningen. Inte heller framgår några konkreta effekter av de åtgärder som redovisas. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektorn ser till att ytterligare åtgärder vidtas för att val av arbetsformer i matematikundervisningen utgår från elevernas förutsättningar, det matematiska innehållet och de förmågor eleverna förväntas utveckla i undervisningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

X Linda Svensson

Föredragande

Signerat av: Linda Svensson

I handläggningen av ärendet har även Solmaz Malek Lundin medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/matematikundervisningen-i-arskurserna-4-6-i-skolor-med-lagre-kunskapsresultat-i-matematik/>